

INDEPENDENȚA DE STAT ÎN CONCEPȚIA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

de IORDANA LUNGU

Conceptul de independență ocupă un loc important în gândirea social-politică și filozofică a secretarului general al P.C.R., președintele R. S. România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Bazată pe o largă analiză materialist-dialectică și istorică a lumii, pe însăși dezvoltarea social-istorică a României, concepția sa revoluționară, novatoare despre independență aduce contribuții de o inestimabilă valoare teoretică la doctrina socialismului științific.

Personalitate de seamă a vieții politice internaționale contemporane, militant neobosit pentru dezvoltarea liberă, de-sine-stătătoare a patriei, ctitor al politicii interne și externe a României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat și fundamentat un concept unitar, științific și original privitor la independența de stat.

În viziunea sa, independența națională este o legitate obiectivă a dezvoltării sociale, o necesitate a mersului înainte al civilizației umane, un imperativ fundamental al istoriei. „Nu poate fi vorba de nici un fel de drept — subliniază președintele României — când nu există dreptul fundamental de a fi stăpîn la tine acasă, de a fi stăpîn pe destinele tale“¹.

În lucrările sale se afirmă și reafirmă că „Principiul suveranității este universal valabil și același pentru toate statele, indiferent de mărime sau de orînduirea lor socială, că el nu poate fi conceput decît într-un singur sens și în nici un caz nu poate fi aplicat sau interpretat în mod diferit față de o țară sau alta“².

Fiind deci un principiu universal, independența presupune, înainte de toate, dreptul fiecărui stat de a-și elabora în mod suveran, fără ingerințe din afară, politica internă și externă în conformitate cu interesele majore ale poporului său. Grijă pentru respectarea acestui principiu ocupă un loc cardinal în opera teoretică a președintelui țării noastre. Nu există lucrare a gândirii sale în care să nu se reflecte preocuparea statornică, fermă, pentru întărirea independenței României socialiste, a tuturor statelor.

Recent, la întîlnirea cu reprezentanți ai oamenilor de știință în domeniul istoriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la problemele fundamentale ale cercetării istorice, sublinia că în analiza fenomenelor „...trebuie să se pornească de la realitățile existente astăzi. Aceste realități arată că astăzi în Europa există națiuni independente, state care au granițe ce trebuie respectate și orice punere în discuție a independenței și granițelor lor înseamnă o politică revanșardă, care

¹ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la sesiunea solemnă comună a C.C. al P.C.R., M.A.N. și activului central de partid și de stat consacrată sărbătoririi centenarului proclamării independenței de stat a României, 9 mai 1977*, în *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, voi. 14, Edit. politică, București, 1977, p. 333.

² Nicolae Ceaușescu, *Expunere la Marea Adunare Națională cu privire la mărețele realizări ale poporului român în cincinalul 1971—1975 și la politica externă a României, pusă în slujba păcii și colaborării internaționale* — 18 dec. 1975, în op. cit., vol. 12, p. 301—302.

nu ar duce decât la război. Tocmai de aceea trebuie să se combată orice încercări de a pune în discuție aceste realități existente astăzi în lume³.

Pentru a putea conviețui trebuie făcute — fără îndoială — concesii și de o parte și de alta. „Oamenii și națiunile — arăta șeful statului român cu un alt prilej — trebuie să învețe să trăiască în pace și în colaborare, dar concesii nu pot merge pînă la sacrificarea independenței naționale”⁴. Această idee, magistral gîndită și exprimată, oferă popoarelor o înțelegere clară asupra adevăratelor dimensiuni și valori ale noțiunii de independență, că în nici o împrejurare dreptul la independență nu poate constitui subiect de discuții sau negocieri.

Pornind de la indivizibilitatea păcii și securității, destinderii și cooperării, dezvoltării și progresului, echității și dreptății, președintele Nicolae Ceaușescu abordează principiul respectării independenței în strînsă corelație cu respectarea celorlalte norme ale relațiilor internaționale: deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, nerecurgerea la forță și amenințarea cu forța. Pretutindeni unde s-a aflat pe meridianele lumii, în decursul ultimului deceniu și jumătate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a susținut, cu răspunderea primului bărbat al țării, importanța stringentă a respectării tuturor normelor dreptului internațional, în unitatea lor indisolubilă. „Insistăm mult pe respectarea acestor principii — afirma președintele României — pentru că ele constituie baza cea mai sigură pentru o politică de colaborare, de destindere și pace. Orice încălcare a acestor principii, orice nesocotire a dreptului vreunui popor afectează implicit politica de destindere și pace, împiedică eforturile popoarelor pentru dezvoltarea lor economico-socială, pentru progres și civilizație”⁵.

O teză care conferă, odată în plus, valoare și originalitate concepției președintelui țării noastre constă în sublinierea ideii că factorul hotărîtor al consolidării independenței de stat îl constituie dezvoltarea unei puternice economii naționale⁶, că progresul economic și independența sînt inseparabile.

Experiența României ca o realitate istorică incontestabilă confirmă pe deplin acest adevăr. Ea demonstrează că există o strînsă unitate între dezvoltarea unei economii proprii și realizarea independenței reale, adevărate. Pe această experiență sau mai exact pe evaluarea procesului istoric ca rezultată complexă, firească a evoluției societății românești se fundamentează concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia „fără a avea o economie puternică nu se poate vorbi de o reală independență națională și nici de participarea la dezvoltarea internațională a muncii”⁷. Numai conjugarea eforturilor proprii pentru dezvoltarea economică cu extinderea și diversificarea raporturilor de cooperare cu celelalte state, în sprijinul și avantajul acestei dezvoltări, asigură fiecărui popor dreptul suveran și egal la masa tratatelor.

Pornind de la această cerință obiectivă, de la analiza științifică a proceselor istorice din lumea contemporană, de la condițiile concrete ale României, partidul nostru, secretarul său general au pus și continuă să pună deosebit accent pe industrializarea țării, pe dezvoltarea forțelor de producție și alocarea în acest scop a unei însemnate părți din venitul național.

Eforturile depuse s-au materializat în realizări de importanță istorică: industria a fost înzestrată la un nivel tehnic tot mai înalt, fiind în stare să valorifice din ce în ce mai eficient resursele țării, sporind în acest mod potențialul economic al patriei, bogăția națională și pe această bază consolidîndu-se independența și suveranitatea României.

În raportul la Congresul al XII-lea al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia o nouă idee, caracterizată prin aceeași cutezanță revoluționară și încredere în capacitatea și forțele creatoare ale poporului, anume că, în următorul deceniu,

³ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la întîlnirea cu reprezentanți ai oamenilor de știință în domeniul istoriei, 27 mai 1980*, în „Scînteia” din 28 mai 1980.

⁴ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare cu prilejul înmînării Diplomei de cetățean de onoare al orașului Bari (Italia)*, în „Scînteia” din 12 aprilie 1980.

⁵ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare cu prilejul aniversării zilei sale de naștere*, în „Scînteia” din 27 ianuarie 1980.

⁶ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la sesiunea solemnă a C.C. al P.C.R., M.A.N. și activului central de partid și de stat, consacrată sărbătoririi centenarului independenței de stat a României, 9 mai 1977*, în op. cit., vol. 14, p. 348.

⁷ Nicolae Ceaușescu, *Interviu acordat grupului de ziare „Barbant, Pers N.V.”, 13 iulie 1974*, în op. cit., vol. 10, p. 500—501.

țara noastră va trebui să-și satisfacă complet, din resurse interne, necesarul de combustibil și energie, asigurând și din acest punct de vedere o independență deplină țării”⁸.

De altfel, „sprijinirea independenței naționale pe dezvoltarea economică de sine-stătătoare a tuturor națiunilor constituie în momentul de față o latură esențială a vieții internaționale”⁹.

Acest fapt impune însă restructurarea sistemului mondial, încît națiunile să devină stăpîne pe resursele lor, pe soarta lor.

„...Vechea ordine economică, vechile relații economice bazate pe inegalitate, pe politica colonialistă și imperialistă sînt perimate și trebuie înlocuite cu relații noi, cu o ordine nouă, bazată pe egalitate, pe respect și avantaj reciproc”¹⁰.

Din aceeași concepție desprindem și o altă teză, formulată clar, fără echivoc, că dezvoltarea economică trebuie însoțită de măsuri pentru întărirea capacității de apărare, pregătirea și dotarea cu mijloace de luptă a forțelor armate, încît acestea să fie „oricînd gata să asigure apărarea patriei, cuceririle socializmului, independența și suveranitatea României, integritatea statului nostru național unitar”¹¹.

Considerînd însă orice război de apărare drept un război popular, șeful statului român subliniază în lucrările sale că „apărarea țării este sarcina întregului popor”¹². În acest context, relevă necesitatea întăririi gărzilor patriotice, pregătirii militare a tineretului, a tuturor oamenilor muncii, care la nevoie trebuie să se ridice „ca un singur om, pentru a-și apăra cuceririle revoluționare, independența, dreptul la o viață liberă”¹³.

„Nimic nu e mai de preț decît libertatea, pacea și viața ! Și cu aceste drepturi — precizează președintele Nicolae Ceaușescu — nu putem face nici o concesie ! Vom face totul, în numele dreptului la viață, pentru a infringe pe cei ce doresc să ia dreptul fundamental al omului — Viața”¹⁴.

Meritul incontestabil al gândirii creatoare, principale a președintelui țării noastre constă și în precizarea locului și rolului organelor supreme ale puterii de stat, dreptul suveran al acestora în a hotărî, în deplină concordanță cu interesele fundamentale ale poporului, în fața căruia răspund, asupra actelor majore ce angajează însăși ființa statului, libertatea și independența sa. „Pornind de la răspunderea deplină a partidului și statului în fața poporului — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — este de înțeles că numai aceste organe sînt singure în drept să poată angaja armata în orice fel de acțiuni”¹⁵. „Fiecare armată națională nu poate fi decît sub comanda organelor de partid și de stat respective, nu poate acționa decît la ordinul și din hotărîrea acestor organe... Niciodată nu vom admite ca altcineva să poată angaja armata română, în vreo acțiune militară, decît noi înșine, poporul nostru”¹⁶. El, poporul, „este pînă la urmă, singurul în drept să-și spună cuvîntul și să aprecieze dacă (obligațiile asumate — n.n.) sînt bune sau nu, dacă corespund intereselor construcției socializmului și cauzei independenței țării”¹⁷. Iată sensul și

⁸ Nicolae Ceaușescu, *Raport la cel de al XII-lea Congres al P.C.R.*, Edit. politică, București, 1979, p. 27.

⁹ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la ședința activului central de partid și de stat, 3 august 1978*, în op. cit., vol. 16, p. 351—352.

¹⁰ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la ceremonia înmînării unor medalii de aur și jubiliare, conferite de Institutul de relații internaționale din Roma, 24 iulie 1979*, în op. cit., vol. 18, p. 448.

¹¹ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la cel de al II-lea Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste, 17—18 ianuarie 1980*, în „Scînteia” din 18 ianuarie 1980.

¹² Ibidem.

¹³ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la Forumul tinereii generației, 5 mai 1980*, în „Scînteia” din 6 mai 1980.

¹⁴ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare cu prilejul înmînării Diplomei de cetățean de onoare al orașului Bari (Italia) în „Scînteia” din 12 aprilie 1980*.

¹⁵ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la sesiunea solemnă comună a C.C. al P.C.R., Consiliului Național al F.U.S. și M.A.N., consacrată sărbătoririi a șase decenii de la fîurirea statului național unitar român, 1 dec. 1978*, în op. cit., vol. 17, p. 311.

¹⁶ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la întîlnirea cu reprezentanții armatei și ai Ministerului de Interne, 27 noiembrie 1978*, în op. cit., vol. 17, p. 246.

¹⁷ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la întîlnirea cu reprezentanții clasei muncitoare, 25 noiembrie 1978*, în op. cit., vol. 17, p. 218—219.

rațiunea pentru care președintele României militează cu atâta consecvență pentru renunțarea completă la politica de forță și dictat, neamestecul în treburile interne ale altor state, pentru promovarea unei politici bazate pe respectul independenței naționale, pe colaborare egală, reciproc avantajoasă¹⁸. Afirmarea independenței și suveranității nu exclude colaborarea și cooperarea internațională — precizează șeful statului român —, „exclue un singur lucru : dominația unei țări asupra alteia“¹⁹.

Efortul președintelui Nicolae Ceaușescu pentru aplicarea conceptului de independență — ca pirghie sigură a creării unui climat favorabil realizării idealurilor de pace și securitate — se evidențiază, cu deosebire, în cadrul relațiilor de colaborare bi și multilaterale, cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială. Interdependența mereu sporită a relațiilor dintre state, datorită complexității și gradului ridicat de abordare a problematicii contemporane, avîntului revoluției tehnico-științifice, este un proces istoric obiectiv. Ea nu trebuie să ducă însă la dependență, ci la posibilitatea fiecărei țări, deci și a țărilor mici și mijlocii, de a participa, în formele pe care le consideră utile, la diferite acțiuni de cooperare²⁰. Există un raport dialectic, de intercondiționare. Cu cît un popor este mai independent, se dezvoltă mai rapid, cu atît el poate participa mai activ la schimbul mondial de valori. Colaborarea internațională nu limitează, ci contribuie la afirmarea personalității fiecărei națiuni și popor²¹.

Poporul român — care a suferit el însuși consecințele asupririi străine, ale dominației imperialiste și a dat nenumărate jertfe pentru cucerirea independenței și libertății patriei — sprijină activ, într-un spirit de înaltă solidaritate, lupta popoarelor subjugate pentru afirmarea ființei lor naționale, militează cu fermitate, sub conducerea președintelui său, pentru respectarea dreptului tinerelor state independente de a-și făuri viața așa cum o doresc, pentru întărirea independenței lor economice și politice, pentru afirmarea lor nestingherită în viața internațională, lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice.

Promotor al unui dialog permanent și constructiv, președintele României desfășoară, în acest domeniu, o activitate neobosită. Numeroasele întâlniri și contacte directe cu șefi de stat și guvern, politica sa de largă deschidere către toate statele lumii vizează în primul rînd reglementarea politică, pașnică a marilor probleme internaționale, înlăturarea tensiunii și încordării, realizarea celor mai nobile năzuințe ale umanității de libertate, dreptate, egalitate și pace.

Astăzi, la 15 ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R., „România — Ceaușescu“ reprezintă simbolul pregnant al unei afirmări prestigioase. Omagiul adresat de străinătate șefului statului român, cu diferite prilejuri, sînt expresia prestigiului dobîndit prin forța ideilor profund umaniste de amplă viziune politică și realism, idei care sînt permanent susținute prin acțiune politică, prin inițiativă concretă, originală, depistînd cu tenacitate noi sfere ale înțelegerii și cooperării între națiuni, oferind soluții viabile problemelor ce confruntă omenirea. „Nu există misiune mai nobilă, de mai înaltă răspundere politică și umanistă — apreciază tovarășul Nicolae Ceaușescu — decît aceea de a face totul pentru asigurarea păcii și independenței popoarelor“²². Fără îndoială că mai sînt forțe care se opun politicii de pace și independență. Dar dacă popoarele vor fi unite, ele vor putea infringe aceste forțe, vor asigura victoria unei lumi mai drepte și mai bune²³.

Referindu-se la trecutul glorios de luptă al poporului român, la faptul că el s-a format și dezvoltat înfruntînd multe greutăți, președintele Nicolae Ceaușescu

¹⁸ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la sesiunea solemnă comună a C.C. al P.C.R., Consiliului Național al F.U.S. și M.A.N., consacrată sărbătoririi a șase decenii de la făurirea statului național unitar român*, 1 dec. 1978, în op. cit., vol. 17, p. 211.

¹⁹ Nicolae Ceaușescu, *Raport la cel de al XII-lea Congres al P.C.R.*, Edit. politică, București, 1979, p. 94.

²⁰ Nicolae Ceaușescu, *Expunere la sesiunea solemnă comună a C.C. al P.C.R., Consiliului Național al F.U.S. și M.A.N., consacrată sărbătoririi a șase decenii de la făurirea statului național unitar român*, 1 dec. 1978, în op. cit., vol. 17, p. 297.

²¹ Nicolae Ceaușescu, *Interviu acordat ziarului „Delo“ din R.S.F. Iugoslavia*, 20 februarie 1976, în op. cit., vol. 9, p. 78—79.

²² Nicolae Ceaușescu, *Discurs solemn cu prilejul realegerii în suprema funcție de stat*, 28 martie 1980, în „Scînteia“ din 29 martie 1980.

²³ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la marele miting al prieteniei româno-siriene*, 15 august 1979, în op. cit., vol. 18, p. 531.

sublinia că poporul nostru „niciodată nu s-a plecat, niciodată n-a renunțat la ceea ce este al său ; el și-a păstrat glia, și-a păstrat felul său de a fi, moștenit din moși strămoși. Avem datoria sacră — continua el — de a face să dăinuiască veșnic acest fel de a fi al poporului nostru — omenia, mândria și sentimentul demnității naționale, hotărîrea de a fi egal cu toate celelalte națiuni”²⁴.

Iată ideea de rezonanță a sentimentului de legitimă mîndrie patriotică pentru ceea ce am fost și dorim să fim : o națiune care, avînd în frunte pe președintele Nicolae Ceaușescu — simbol al luptei de independență —, are marea satisfacție de a-și vedea prețuite la adevărata valoare virtuțile sale de pașnică și constructivă participare la buna orînduire a lumii contemporane.

Bogata activitate teoretică și acțiune practică a șefului statului nostru se înscrie astăzi în conștiința universală, în tezaurul gîndirii revoluționare, în marea carte de istorie a luptei popoarelor pentru dezvoltarea liberă și independentă a tuturor națiunilor lumii.

L'INDÉPENDANCE D'ÉTAT DANS LA CONCEPTION DU PRÉSIDENT NICOLAE CEAUȘESCU

R é s u m é

Le concept d'indépendance occupe une place de premier ordre dans la pensée socio-politique et philosophique du président Nicolae Ceaușescu. Ayant comme principal élément une ample analyse matérialiste dialectique et historique de l'humanité aussi bien que le développement socio-historique de la Roumanie, le chef de l'État roumain a élaboré et fondé un concept unitaire, scientifique et original concernant l'indépendance d'état.

Dans sa vision, l'indépendance nationale est une loi objective du développement social, un impératif fondamental de l'histoire. „Il ne s'agit d'aucun droit — précise le président de la Roumanie — quand il n'existe pas le droit fondamental d'être maître chez soi, d'être maître de sa propre destinée“. Dans ses oeuvres on affirme que le principe de l'indépendance est universellement valable pour tous les États, indifféremment de leur étendue ou de leur régime social, qu'il ne peut pas être conçu que dans un sens unique et de doute façon il ne peut pas être appliqué ou interprété d'une manière différente par rapport à un pays ou à un autre. „Pour pouvoir vivre ensemble doivent être faites — sans aucun doute — des concessions tant d'un côté que de l'autre. Les gens et les nations doivent apprendre à vivre en paix et collaboration, mais les concessions ne peuvent pas aller jusqu'au sacrifice de l'indépendance nationale“.

De la même pensée se détachent d'autres idées aussi. Par exemple qu'il est décisif, pour la consolidation de l'indépendance d'état, le développement d'une forte économie nationale, que seulement la conjugaison des efforts personnels pour le développement économique avec l'extension et la diversification des rapports de coopération avec d'autres pays assure pour chaque peuple ce droit souverain et égal à la table des négociations. Mais ce fait impose la restructuration du système mondial de telle forme que les nations deviennent maîtres de ses propres ressources, que les anciennes relations économique fondées sur l'inégalité, sur une politique colonialiste et impérialiste soient remplacées avec des relations nouvelles, dont la base serait l'égalité et l'avantage réciproque ; de même le développement économique doit être accompagné par des mesures prises pour la consolidation de la capacité de défense de l'indépendance de la patrie et seuls les organes supérieurs du pouvoir d'état de chaque pays ont le droit d'engager le pays, son armée dans une action quelconque.

²⁴ Nicolae Ceaușescu, *Diseurs solenn cu prilejul realegerii în suprema funcție de stat, 28 martie 1980*, în „Scinteia“ din 29 martie 1980.

L'effort du président Nicolae Ceaușescu en faveur de l'application du concept d'indépendance — comme levier principal pour la création d'un climat favorable à la réalisation des idéals de paix et sécurité — s'est matérialisé sous la forme des amples relations de collaboration avec les pays du monde entier, indifféremment de leur régime social.

L'interdépendance toujours plus grande des relations entre États constitue un processus historique objectif. Celle-ci ne doit pas conduire à la dépendance, mais tout au contraire elle doit offrir la possibilité à chaque pays — donc aux pays petits et moyens aussi — de participer, sous la forme qu'ils considèrent utile, aux différentes actions de coopération.

La riche activité théorique et l'action pratique du chef de l'État roumain s'inscrit aujourd'hui dans la conscience universelle, dans le trésor de la pensée révolutionnaire, dans ce grand livre d'histoire de la lutte des peuples pour le développement libre et indépendant de toutes les nations du monde.